

A természetjárás tartalmi és formai megújítása

A Magyar Természetbarát Szövetség Ügyvezető Elnökségének javaslatára a szervezet Elnöksége 2012. január 28-i rendkívüli ülésén úgy határozott, hogy 2012. február 25-re Rendkívüli Közgyűlést hív össze, amelyen napirendre tűzi „A természetjárás tartalmi és formai megújulása” című pontot.

Ennek keretében a két előadó: Szabó Imre, a Magyar Természetbarát Szövetség elnöke és Garancsi István, a turizmus fejlesztéséért felelős Miniszterelnöki Megbízott bemutatja azt a koncepciót, amely a hazai természetjárás fejlesztésében kulcsszerepet szán az MTSZ-nek, s egyben a szövetségen belül is komoly szervezet-átalakítási folyamatokat indít el.

Az Ügyvezető Elnökség és az Elnökség abban a reményben terjeszti a fejlesztési elképzeléseket a Rendkívüli Közgyűlés elé, hogy az jóváhagyását adja a szervezet-átalakítási folyamat (több körös vita, alapszabály módosítás, tisztújítás) elindításához, amelynek eredményeként a 2012. május 12-i Közgyűlés, a beszámoló, a közhasznúsági jelentés és a 2012. évi költségvetés elfogadását követően, elfogadja új alapszabályát, majd megválasztja új tisztségviselőit.

Az Elnökség döntésének megfelelően az Ügyvezető Elnökség 2012. február 25-i előrehozott ülésén megbízta az MTSz igazgatóját azzal, hogy - elsősorban Szabó Imre elnök úrnak, a rendkívüli elnökségi ülésen elhangzott tájékoztatójára építve - készítsen szerkesztett összefoglalót a Rendkívüli Közgyűlésre. Ez olvasható a következőkben.

Tájékoztató

A Magyar Természetbarát Szövetség „Hogyan tovább MTSZ?” című programjában évek óta foglalkozik a szervezet útkeresésével, fejlesztésével, átalakításával, fenntartható pályára állításával. Számos ügyvezető elnökségi, elnökségi, elnök-főtitkári értekezlet és közgyűlés napirendjén szerepelt már ez a kérdés, és sok területen sikerül előre lépünk az elmúlt négy év során.

Az elért eredményektől függetlenül tavaly már látszott, hogy a gazdasági és törvényi környezet változása miatt idén jelentős változásokra lesz szükség szövetségünk életében is. A törvényi keretek módosítása mellett, illetve részben ezek következményeként átalakul a sportfinanszírozás rendszere is. Azok a szervezetek, amelyek eddig jelentős szerepet töltek be a forráshoz jutásunk terén, vagy elvesztették köztestületi- (pl. NSZSZ), forráselosztó- (pl. NEFMI) jogosítványaikat, vagy gyökeresen átalakultak (pl. NCA).

A sporttörvény elfogadását követően jelenleg annyi látszik biztosan, hogy a Nemzeti Szabadidősport Szövetség, amelyen keresztül ez idáig állami forrásokhoz jutottunk, teljes egészében megszűnik, s eddigi szakmai feladatait tevékenységét a Magyar Szabadidősport Szövetség veszi át, amely velünk együtt a Magyar Olimpiai Bizottság szabadidősport tagozatában képviselteti magát. A jövőben ez a szektor - egy ma még nem ismert döntési mechanizmus eredményeként - a Magyar Olimpiai Bizottság keretében, a MOB elnökségi döntéseinek függvényeként fog majd forrásokhoz jutni. Az, hogy ez hogyan és mikorra jut el a konkrét tevékenységek, szervezetek támogatásának fázisába, még rendkívül bizonytalan.

A civil törvény, az eredeti olvasatához képest sokat szelődött, s számos kötelezettség teljesítésének határideje 2014-ig kitolódott. Erről a témakörrel – a kisgyóni elnökségi üléshez hasonlóan, ismét dr. Molnár József fog beszélni az elnök-főtitkári értekezleten, hogy területi szervezeteink is fel tudjanak készülni a szükséges változtatásokra. Az állami forrásokhoz jutás egyik legfontosabb feltétele a közhasznúság megtartása lesz, amely sok egyéb mellett szervezeti és gazdasági erőt is elvár az adott szervezettől. Így amely szervezetnek, sok egyéb feltétel mellett, nincs megfelelő nagyságrendű és belső arányú költségvetése, nincs megfelelő szakmai-, infrastrukturális- és humán erőforrás-háttere az gyakorlatilag nagyon-nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem tudja elérni a közhasznúsági besorolást a jövőben.

Így az alapteremtés, a működés, a szervezeti felépítés, a szakmai tevékenység a korábbinál sokkal szorosabb kapcsolatba kerül a jövőben. Tehát, túl azon, hogy a Magyar Természetbarát Szövetség útkeresése is elért arra a pontra, ahol számos döntést meg kell hozni, a külső gazdasági – társadalmi környezetünkben zajló folyamatok is kikényszerítenek bizonyos változtatásokat. Ezért döntött úgy az Ügyvezető Elnökség, majd ez Elnökség is, hogy a korábban elhatározott vagy az időszzerűvé vált szervezet-átalakítási, alapszabály-módosítási, tisztújítási folyamatokat egy időben indítja el, s a május 12-i Közgyűlésen alapvető döntések döntéshozatalára kéri a delegáltakat.

A tavalyi évben a Miniszterelnök Úr a természetjárás és a kerékpározás infrastruktúrája fejlesztésének Kormánybiztosi szintű ellátásával bízta meg Garancsi István Urat. Az előkészítés, egyeztetés széles társadalmi bázison nyugvó, kerek asztal típusú munka volt, amelyben – az Elnökség megbízásából - Vidovenyecz Zsolt elnökségi tagunk képviselte a szövetséget.

A tárgyalások során a Kormánybiztos úr felmérte azokat a szereplőket, akik a magyar természetjáró mozgalom különböző szervezeti egységeiként jöttek létre az elmúlt két évtizedben. A több hónapig tartó egyeztetési, koncepció-alkotási folyamatba időközben Szabó Imre elnök úr is bekapcsolódott, s ezek eredményeként, a Kormánybiztos úr megállapította, hogy a mi szövetségünk és a mi szervezetünk az egyetlen olyan, amely alkalmas lehet arra, hogy egy szélesebb körű jogosítványokkal rendelkező országos keretszövetségként folytassa a munkáját.

Ez körülbelül október hónaptól kezdődően úgy öltött testet, hogy elkezdődött egy egyeztetés a Garancsi úr és elnök úr között, ami arról szólt, hogy tartalmi és szervezeti megújítását tekintve hogyan tudjuk a legbiztonságosabban és a legjobb feltételekkel megteremteni annak a lehetőségét, amiről - tiszteletbeli elnökünk is írt - az elmúlt hetekben, vagy hónapokban. Ami arról szólt, hogy a következő évre az egy komoly ajándék lenne, hogyha létrejönne egy olyan csúcs szervezet Magyarországon, amely az összes természetjárásban érintett szervezetet tudná tömöríteni, és megfelelő érdekképviseleti jogosítványokkal és lehetőségekkel rendelkezve a mindenkori kormányzatnak a partnereként ezeket az értékeket képviselni, és szervezni tudja. Az egyértelművé vált, hogy a Magyar Természetbarát Szövetség átalakításával lehet a legkönnyebben, a legkönnyebben azokat a szervezeti kereteket megteremteni, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy be tudják tölteni azokat a funkciókat, amikről az előbb beszélt. Egyrészt be tudja tölteni azt a funkciót, hogy azokra a forrásokra, amelyek az Olimpiai Bizottság tagozatától várhatóak, azokra egyértelmű és biztos szereplőként bejelentkezzen, és természetesen azt, hogy az egyéb olyan forrás lehetőségeket, amelyek mondjuk akár az Unió

források felhasználását tekintve is a TÁMOP-on belül, és más egyéb területeken is jelentkezhetnek, azokat fogadni tudja. Azaz legyen olyan biztonságos tőke ereje, háttere, amivel az önrészeknek a kifizetését garantálni tudja, és az önrészek biztosításával egy fejlesztési pályára tudjuk állítani az infrastruktúra fejlesztését is, meg magának a szervezeti életnek a fejlesztését is.

Elnök úr végig azt az álláspontot képviselte, és az ügyvezetést is erről tájékoztatta, hogy ennek csak akkor van értelme, hogyha egy olyan szervezet jön létre, amelyikbe gyakorlatilag, aki a természeti környezetbe fizikai aktivitással szabadidő eltöltést végez, valamilyen szervezeti formában, azok gyakorlatilag mind tudnak ebbe a szervezetbe tömörülni. A szövetségnek vannak szakágai, de azért ezen kívül is jelentős szervezetek nőttek föl velünk párhuzamosa, ha úgy tetszik, és nyilván szakágunkként kezeljük a magyar hegymászó klubot is, vagy a kerékpáros túrázók szervezetét is, de akár a kerékpározásban, akár más fizikai mozgásos formákat szervező egységeknél is bizony nem olyan mértékű az együttműködésünk és a kapcsolódásunk, mint amely adott esetben egy hatékony fellépés érdekében elvárható lenne.

Ez egy lehetőség, tehát amiről beszél az egy olyan lehetőség, amelyet, ha úgy tetszik egy ajánlatként, fogalmaztam én magam is meg, az ügyvezető elnökség felé. És a legutolsó ügyvezető elnökségi ülésen fogalmazott meg a Garancsi úr az ügyvezető ülés tagjainak, azaz ő nem abban érdekelt, és nem azt erőltette, hogy csináljanak - jogi formulával - egy új szervezetet, és ez az új szervezet tömörítse be azokat, akik nem mi vagyunk, azaz egy ellen kontra pólus jött volna ebben az esetben létre. És ennek következményeként nyilván mindenki a realitásokat is figyelembe véve pontosan tudja, hogy ebben az esetben ez az új szervezet, aki nem mi vagyunk, ez jutott volna minden olyan forráshoz, amiről az előbb beszéltem.

Ehhez minden eszköze, minden lehetősége rendelkezésére állt, áll. Ő azonban nem ezt a megoldást választotta. Az egyeztetéseinknek, a megbeszéléseinknek az eredményeképpen egy átmenet az, amire javaslatot tettünk az ügyvezető elnökségnek közösen.

Ez az átmenet arról szól, hogy a Magyar Természetbarát Szövetség szervezeti alapjaira egy szervezeti, alapszabályi átalakulást követően, amikor lejár a mi ciklusunk, és a mi mandátumunk most májusban, akkor a májusi közgyűlésünkön, egy tisztújító közgyűlésen alapszabály módosítással hozzunk létre egy új szervezetet. Amelynek – természetesen csak munkacímként mondom – a magyar természetjárók szövetsége néven, a természetbarát szövetség jogutódjaként, azokat a szervezeti egységeket, amelyek eddig tagjai voltak a szervezetnek, automatikusan tovább víve, akik pedig be akarnak lépni, azoknak a belépési lehetőséget biztosítva hozzunk létre egy új országos érdek és tevékenység szempontjából teljes körű lefedettséget biztosító szövetséget.

Személyes ambíciója ebben a történetben az arról szólt, hogy elhozza, ha úgy tetszik a szervezetet ez év májusáig, úgy hogy a szövetség szervezeti keretei, lehetőségei azok működőképesen megmaradjanak. A most májusban lejáró mandátumát követően nem aspirál a következő időszakban elnöki pozícióra.

Elmondta még Garancsi úrnak, hogy ennek a folyamatnak csak akkor van értelme, és akkor lesz kellő hatása, ha azokat az elveket és értékeket, amelyeket, ha úgy tetszik közösen vallják, amelyek között az egyik legfontosabb az, hogy depolitizált szervezetként kell, hogy működjön.

A másik, hogy ebben a folyamatban, ebben az átalakulásban neki mindenképpen vezető szerepet kell vállalnia, hiszen az ő személye kell, hogy garancia legyen, hogy a következő két évben mindenképpen olyan forrásokhoz és lehetőségekhez jusson a szervezet, amely források és lehetőségek biztosítják ezt a fejlesztési pályát.

A következő időszak elképzeléseiről és a fejlesztésnek a lehetőségeiről most nem beszélve, az teljesen egyértelmű, hogyha felelősen és reálisan nézzük a mai szervezetünknek a lehetőségét, akkor vagy egy teljes egészében önfenntartó szervezeti formára, és finanszírozási modellre kellene átállnunk, vagy körülbelül, egy – két hónap múlva úgymond lehúzzhatjuk a rolót, és a szövetség működésképtelenségét kellene bejelentenünk.

Nyilvánvalóan nem ezt javasolja az elnökség számára a továbbiakra, hanem azt javasolja, hogy egy nyitott együttműködő formában menjen tovább a szövetség munkája. Ennek részeként természetesen azt lehet elvárni, ma még kormánybiztos úrtól, a későbbiekben elnök úrtól, hogy azokat a szervezeti, fejlesztéshez szükséges forrásokat, kereteket, európai fejlesztési projektekhez való önrészt a szervezet számára biztosítsa, tehát nemcsak az országos szövetség, hanem a szervezet számára biztosítsa, amelyek nélkül ezek nem kivitelezhetőek.

Röviden összefoglalja azt, ami ennek a döntési pontnak a lényege. Nem látja realitását annak, hogy az összes lehetőségeinket figyelembe véve, ami arról szól, hogy mondjuk arról kellene döntést hozatni májusban, hogy mondjuk a tagdíjat megemeljük 100%-kal,

Arról kellene döntést hoznunk májusban, hogy inentől kezdve minden tagdíj bejön a szövetség központjába, és a megyei szervezeteknél nem tudunk otthagyni egy fillért sem.

Arról kellene döntést hoznunk, hogy ezekből a befolyt és tervezhető összegekből, illetve a bérleti díjból tudjuk-e és milyen módon tudjuk üzemeltetni a szövetség testületeit, és a szövetség országos központját.

Ezeket végignézve, az elejéről lefelé haladva, már az elsőre sem lát lehetőséget. A mai gazdasági, pénzügyi helyzetben a természetbarát szövetség tagjainak a jelentős részét, nem hiszi, hogy a reális és mértékadóan gondolkodunk, hogy meg lehet terhelni egy 100%-os tagdíjfizetéssel.

Abban sem hisz, hogy ez megvalósul, és hogy a megyék le tudnak mondani arról az 50%-ról, ami náluk marad, mert még pillanatnyilag azt sem tudják, hogy lesz-e hely, ahol le tudnak ülni egyáltalán.

Ha ez a kettő nincs, akkor a harmadik gyakorlatilag, ennek a mostani működésünknek a legminimálisabb feltételét sem tudja már biztosítani. Elnökként nem teheti meg, hogy olyan megoldásra tegyen javaslatot, amely a szervezet teljes leépítését, illetve belátható időn belül csődbe menetelét jelentené. Nem a szervezetét, mert ettől függetlenül a szervezet megmaradhatna, egyes megyékben még nélkülünk is működne egy jó ideig, de az természetes, hogy ennek a következményeként egy olyan mélypont lenne, ami nem segítené elő azt, hogy Magyarországon a természetjárás és a természetjáró mozgalomhoz tartozó szervezetek azok egyfajta megerősítést kapjanak.

Mindennek az alapján az ügyvezetés nevében, mert hiszen ezt mi megtárgyaltuk, és az ügyvezetés ebben az ügyben egyhangú döntéssel támogatta ezt a folyamatot.

Arra tesz javaslatot az elnökségnek, hogy az elnök-főtitkári értekezlettel párhuzamosan hívjon össze a közgyűlést, amely közgyűlésre ennek a szervezeti átalakításnak a legfontosabb napirendjeként előterjesztjük, és ennek a szervezeti lépéseknek a betetőződéseként pedig május elején lévő ciklust lezáró közgyűlésén új alapszabállyal és természetesen a mostani közgyűlésre kiküldött jelölő bizottságnak a munkájának az eredményeképpen egy új elnökséggel folytassa a szervezet munkáját.